

No 26.

Mahjas Weefis.

1883.

28. gada-

gahjums.

Ar pašā wifushebliga augsta Keisara weleschānu.

Mahjas Weefis isnahk weetreis pa nedetu.

Maksa ar peesuhitichānu par pastu:
Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 l.
bet Peelikuma: par gadu 1 " 60
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25
bet Peelikuma: par 1/2 gadu " 85

Maksa bet peesuhitichānas Rīgā:
Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 l.
bet Peelikuma: par gadu 1 " " "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu " 90
bet Peelikuma: par 1/2 gadu " 55

Mahjas Weefis teel isots festdeenahm no plkst. 10 fahlet.

Maksa par fludināschānu: par weenas slejas smalku rāstni (Pitit) rintu, jeb to weetu, to jahda rinda ceenam, maksa 8 lar.

Redakcija un ekspedīcija Rīgā, Ernst Plātes bilschu un grabmatu-dru-latawā un burta-leeuwē pee Pēstera kasnizās.

Rahditais, Jaunatās siņas. — Telegrafa siņas. — Cēschfemes siņas: Rīga. Bīschu mīschā. Watrane. No Jaun-Rosek. No Mangalu jubras stolas. No Krona Kenstnu mīschās. Leelwahde. Merjama. Peterburga. Schawlinsta. — **Abesemes siņas:** Politikas pabestais. Anglija. Indija. Egipte. — **Walmeeras aprinta dseedafchānas** preehli Walmeeras, 6. un 7. jūnijā sch. g. — **Peelikuma:** Rehnina bruhie. Dumjais Peters. Grandi un seedi.

Par siņu.

Teem lasitajem, kas gribetu „Mahjas Weefi” us nahkamu pusgadu, t. i. no 1. jūlija lihds 31. dezembrim, apstellet, tē sinoju, ka tahdas apstelleschānas labprahst peenemu. **Makfahs** par to pusgadu: tad pa pastu japeesuhita **ar** Peelikumu 1 rbl. 25 kap., **bet** Peelikuma 85 kap. — **Kas tēpat Rīgā** fawu lapu grib fanemt, teem makfahs **ar** Peelikumu 90 kap., **bet** Peelikuma 55 kap. **Awischu** apstelleschānas un fanemischānas weetas paleel tahs pašchās, kas gada eefahkumā bija usdotas.

Ernst Plātes,

„Mahjas Weefa” ihpafschneels un atbildeschais redaktor.

Jaunatās siņas.

Rīga. Wīds. gubernators, kā „Wīds. gub. atw.” sino, 22. jūnijā braukšot us Romu fālu, lai tureenās pahrwaldes pahrluhlotu.

Jelgawā, kā „Mit. Ztgai” sino, kahdas deenas preefch Jahneem eeraduschees 2 Berseefchi ar weenu seeweeti is Dinaburgas, bet newis gribedami pahrdot prezes, bet turpretim tahdas eepirktees par wislehtako zenu. Berseefchi apmellejuschi daschadas hodes un lila rahbit daschadas prezes reišā; tahs ap-luhkojot, tad it weikli pasuda weens waj otrs gabals un tika fanemts no ahra gaidoschā seeweefcha. Gottlieba bodē puifchi tika peeferti un nemti ismekleschānā, tā ka pa Jahneem ari neredseja neweena Berseefcha.

Nelaiķa generala Slobetewa testamenta leetā ari awise „Peterburgskaja Gaseta” dabujuse kahdu rāstni, kas schehlojahs, ka nelaiķa pehdigā griba neteefot ispidlita. Nelaiķis is Bulgarijas pahrwedis Kreewijā diwus Bul-garu puifenus, kuru wezaki no Turkeem bijuschī nogalinati, un lizis tos par fawu naudu audsinat kahdā Maslawas pensijonā, pee lam tas isteizis, ka tas apnehmees tos pilnigi usaudsinat un isskolot, kā fawus pašcha behenus. Is gadus wīsch pensijona direktoram kahrtigi nosuhitijis norunato gada naudu, bet pehz generala nahwes naudas suhtischāna apstahjuschs. Direktors greesees ar rāstni pee Slobetewa mantineefceem, peeprasahams, waj wini nodomajot turpinat makfajumus preefch nelaiķa audseefceem, bet nedabujis atbildes. Tad direktors pats nobranzis us Peterburgu, runat ar mantineefceem par scho leetu, bet netizis peenemts. Newaredams no fawas kules ilgaki usturet abus bahrinus, wīsch nosuhitijis tos us Peterburgu ar wehstuli pee Peterburgas

Slawu labdaribas beedribas. Tā ka beedribas walde bijuse iskliduse, tad wīnas sekretars schim brihscham panehmis puifenus fawā glabafchānā.

Saratowas leelā mifonara Anofowa dehls schinis deenas apprezejahs ar kahdu Word-winkina jaunkundsi. Aprahstidams leelo krahschummu un bagatibu, kahdu israhdija schinis kahsās, meetigais „Westniks” sino, ka bruhtes kleite makfajuse lihds 10,000 rbl. Kleites pogas bijuschās gresnotas brilanteem un Brifeles spizes pehrlehm. Waididamees, ka no dahrgajahm rotahm kas ne-aiseetu bojā, kleiti likuschī pataisit Anofowa namā.

Kaunas gubernā lihstot jaw 10 deenas no weetas, tā ka uhdens upēs un strautinds stipri fahzheles, pahrpulhdinadams laulus un ptawas. Seemas sehja pāwifam nogahsta weldē, tā kā jabihstahs, ka nesapuhst.

Mogitewa-Podolska. 18. jūnijā tur bijuse stipra krusa Sorokas aprinkī Besarabijas gubernā. Krusa leelu skahbi padarijuse lauleem. Kruvas graudi bijuschī reefsta leelumā. Brauzejeem par krusas laiku nebija eespehjamis braukt, bet bij janogaida, lihds krusa beidsahs.

Anglija. Koleeru sehrgas iszelschānahs deht Egipte, kā is Londonas teel finots, ir fahkuschi pahrpreeft, waj nederetu atfaukt Anglu kara-pulkus is Egiptes. Pee schihs pahrpreefchānas Dilke isszajija, ka Anglu kara-pulki, zik drihs ween eespehjamis, tikschot is Egiptes atpalak faukti, lai tad Egipteefchi pašchi redsetu, kā wini fawu semi kahrtigi walditu. Kā leelahs, tad Anglu waldiba koleeru sehrgu nems par eemestu, lai fawus kara-pulkus waretu is Egiptes atpalak faukt.

Ais-Indija. No Saigunas (Kofinkina) sino, ka tur esot iszheles koleeris. Tas waretu palikt par stiprako schkehrfli, kas lamē Fran-

zuschu solus Tonkinā. No Anameeschu un Tonkineeschu kara wihreem Franzuschu faldateem mas buhtu jabihstahs, bet Ais-Indijas karstais klimats kopā ar kahdu sehrgu daudf breefmgali pretineeki. Koleeris Indijā un Ais-Indijā deefgan aprasta flimiba, jo schihs femes ir ihstais koleera pereklis. Bet ja-eewehro, ka eedfintee Indeeefchi zaur koleeri zeesch dandf mafak ne kā Giropeefchi. Koleerim Indijā naw ta breefmiga epidemijas (lipigas sehrgas) daba, kahda wīnam rodahs, zildrihs tas nonahl kahdā zitā semē. Leelahs, ka pašchi Indeeefchi ar koleeri apraduschī un tadeht pret wīnu it kā apdrofchinati. (Tas pats pa datai peedfihwots pee zitahm sehrgahm, par peem. pee dseltenā drudschā Wīdus-Amerikā.) Tapat ari peedfihwojumi peerahdijuschī, ka ta weeta, kur koleera sehrga reis stipri plofijusehs, zaur to us ilgaku laiku (wismafak us 10 lihds 15 gadeem) pret sehrgas atjaunoschānos apdrofchinata.

Telegrafa siņas.

Jaunjelgawā, 23. jūnijā. Wakar pehz pusdeenas kahdā namā blakus Gilla līnu spihkeram iszehlāhs uguns, kas kahdus 40 lihds 50 namus aprija. Starp scheem nameem ari atradahs pasta namis, is kura wehrtspapihreus isglahba, bet dokumenti fadega. No prezehm tikai sadega 200 birkawu līnu. Ehlas pa leelakai datai bija apdrofchinatas, istabas leetas mafak. Lipperta brandawihna dedfinatuwe un alus bruhsis pa datai apflahdeti. Zilweku dshiwibas naw bojā gahjuschas.

Wakarā pulksten 9 1/2 atnahza Rīgas ugunsdsehseji, bet uguns jaw bija dshesta.

Berliņē, 22. jūnijā. „National-Zeitg.” is Parises dabujuse siņas, ka grafs Schambors, kas bija fashimis, fahlot weseletoees.

Gefchmeses finas.

Widsemes gubernators issino Widsemes gubernas awise, la Rigas Latweeschu beedribas spreedums par tabda godabeedra isdsehchanu is godabeedru flaitu, sihmejabs uf Kursemes gubernatoru, geheimrahtu Paulu v. Biliensfeldu, las pats atfazijees no godabeedra buhschanas un ofizieli to pasinosis beedribai (t. i. fewischla peelikumã pee Kursemes gubernas awises. Red.)

Rigas polizijas walde issino Widsemes gubernas awise, la winai nodota kahda prahta jukufe seeweete, las sauzahs Auguste Lutin, bet no kuras neko zita newarot isdabut un kura pagaidam nodota Rigas pilsehtas zeetuma paligu lasaretã. Minetã Auguste Lutin ir gadu 40—45, wideja auguma, tumshcem mateem un silahm azim. Kad 31. majã tifa nowesta, slimneeze bij gehrbusehs katuna kleitã, katuna jakã, krellã, farlandõ apafschwahrlõs un pelekãs wilnas jekõs. Kas par mineto Augusti Lutin sinatu pasneegt fihlakas finas, lai greeeschahs pee Rigas polizijas waldes.

Rigas gubernas gimnastija schogad atlaida schahdus abiturientus: Eduardu Anspachu, Mikolaju Buschu, Aleksandri Gõlhel, Pauli Keusleru, Stanislawu Rognowizi, Sigismundu Krõgeru, Richardu Sommeru, Morizu Springsfeldtu un Heinrichu Stizinski, un la eksterni nobeidfa eksamenu: Samuels Aronowitschs, Anatols v. d. Brinkens, Franzis Heinke, Rudolfs v. Holts, Jahnis Kalninsch, Meksejs Kuliks, Lui Schamils un Kahrlis Seelers.

Sirgu gafas ehshana. Daschas awises sinaja is Berlins, la tur scha gada trijõs mehnefchõs ween esot apeshis wairaf, nekã pustrescha tuhlfstoscha sirgu. Zil leelã mehra pee mums Baltija isplahitjees schis teizamais eeradums, tas naw finams; bet tas gan ir finams, la daschi jaw Rigã, Zelgawã un ari retumis uf semehm banda scho gahrdo baribu. Tã Ahgelskálnã, Rigã, daschi forku greefeji u. z. jaw eeradinajuschees baudit sirga zepeti, un tabdu buhtu wehl wairaf, ja Ahgelskálnã sirgu kauschanas weetã tiftu kausjamee sirgi no ahrsta pahrmelleti un apshmeti, las der ehshana, las ne, un tad isfludinata sirgu gafas pahrdoschana. Zaur to ar laiku, tagadejais gafas dahrgums tiftu dauds maf pamafinatõs un schee tihree lopini netaptu femes klehpim nodoti, bes la wini ir pehz fawas nahwes wehl nebutu atnesuschu kahdu labumu zilwezei. Jhpaschi strahdneeku kahrtai tas eeteizams, tadehl la sirga gata isnahktu dauds lehtaka par wehrschã un zitu galu.

(B. S.)

„Waldibas Wehstnefi“ nodrukati to pagastu wezako wahrdi, las bija suhtiti uf kroneschanas swehtkeem un las dabuja fudraba medatas ar usraftu: „par uszihitibu.“ Is Widsemes Latweeschu datas bij: Diftu pagasta wezakais Jahnis Masrozis, un Gatartas — Juris Kalninsch, un is Kursemes: Grendses — Jakobõs Strantmanis, Strundas — Krišchs Behrs, Dundagas — Kahrlis Rowitschs, Dschuhlfstes — Ludwigs Gahns, Kalkumu — Mikelis Wanags, Lindes — Kahrlis Meschapuke, Rundales — Kahrlis Wefmanis, Kasdangas — Peteris Manfelds, Ahrlawas — Janis Reinfelds un Rugawas — Juris Jurjahns.

Wischu muischã. No tureenes mums peenahzis schahdõs sinojums: Jsgahjuschã festdeenas watarã, tã nosaultã swehtwatarã, tur swehtija jautus swehtkus, Zahnu wataru, lai gan Jahni wehl nebija. Pee scheem swehtkeem nehma dalibu tureenes fabrikas meistari un amatneeki ar sawejeem, la ari tureenes skolotajs ar saweem skolas behrneem. Schee swehtki ne tikai ar dseefmahm un runahm tifa jauti puschkoti, bet ihpaschi bija japreezajahs, la schẽ Latweeschu, Kreemi un Bahzeeschu (pa leelakai datai ahrsemneeki) fatizigi un weenprahtigi kopã lihgsmojahs. Daschas augtas laimes tifa issaultas wihreem, las to bija pelniuschu. Weigãs japeemin, la dseedaschanas mahflu minetee swehtku dalibneeki bija jo brangi iskopuschu, tã la man, scho rindinu rakstijam, winu jautã dseedaschana paliks ilgi jo ilgi mihkã peeminã.

—v—

Watrane. Watranes pagasts atrodahs Juglas istelas galã, kura tel lihtschu lozi wijam pagastam zauri. Dabas mahmina naw aismirsuse Watrani gresnot saweem jautumeem. Schur un tur pazelahs flaitas birses, gan mahju tuwumã, gan ruhpiigi apstrahdatu tihrumu malã; seedoschas plawas lihgojahs mafas Juglas lihtschõs un aplahrt tahm wijahs palalnischõs plaschi tihrumi. — Tikai schehl noslatotees, la flaitas birstalas teel nozirstas; jo gadus jo wairaf schis dabas gresnums teel nopostits un tã brugets zeffsch wiseem wehjeem un wehtrahm par druwahm un ehlahm.

Watranes pagastã ir kahdi 35 fainneeki, no kureem ziti ir gruntneeki, ziti rentneeki. Gruntneeki ir jaw preefch wairaf gadeem eepirkuschu fawas mahjas par mehrenahm zenahm, leelalo datu kapitalu nomafajuschu, uszehluschu staltas ehkas un tagad dshwo swabadati, elpo brihwaki, neka daschi, las pehdejã laika pirkuschu mahjas. — Dird, la drihsumã ari buhschot pahrdot zitas mahjas, lo Watraneeschu wehlahs no firds; jo zaur to tal semneeks apdroschina zil nezil sawu stahwolki, kerahs nopeetnaki un zenfigaki pee semes laboschanas, ehku ustopschanas un zitahm fadsihwes wajadsibahm, kamehr rentneezibai pastahwot, to wisu mafaf eewehro. Dara gan, bet flatahs atpakaf, waj til to preefch fewis dara. — Seemas sehja, zaur zaurim nemot, pee mums ir laba, fewischki rudsi ir labi pahrzeetuschu seemu un semkopjeem sola faldas zeribas uf raschenu plauju. Pawafaris bija labs semes isstrahdaschanai un tagad, sehjas laifam, netruhtit ne wajadsigã mitruma ne angliga faules sposchuma, las atkal semtopi ne-astahj bes labahm zeribahm, bet sola atlihdsinat, lo pehrnais gadõs atrahwis. — Wehlamees wisi, kaut peepilditos winu jaulãs zeribas, jo winu labumi ir ari muhsu labumi un muhsu wisu nahkamiba ir zeeti fahstita winu nahkamiba. Mums ari ir pascheem saws paprahws skolas-nams, kurfch, lai gon newisai ruhpiigi aplopts, to mehr atrodahs apmeerinajoschã kahrtibã. — Skolas laifs pastahw feschõs seemas mehnefchõs, la puikahm tã meitenehm 4 gadus. Skolneeku flaits ir deesgan prahws, pehdejõs gaddõs lihdi 70, kuras mahza weens pats skolotajs. Uf skolu pahrluhku spreedumeem dibinotees, jafala, la muhsu skola, mahzibu sinã, nawa dabujufe smahdeschanas, bet daschahrt gan usteifschanu. Zeru, la pagasts, atfihdams skolu labdarischanu dshwei, nah-

kamiba ruhpeees par winu jo nopeetnaki, lai ta waretu jo zenfigi, bes leelahm raifehm, kalpot sawam usdewumam. — Ari fadsihwes sinã pehdejõs gaddõs radusehs rofigata dshwiba. Tã pagahjuschã seemã isrihkojahm konzertu, las idewahs deesgan peeteekofchi. Ari dseedataju kiris fastahdijees; wehlam winam nenogurstofchu darbibu. — Wehl godam japeemin muhsu muischas ihpaschneeze B. v. Transehe dsimtskundse, kura ar sawu pagastu eet rolu rotãs wisã dshwes wajadsibãs un zihnindõs. Palihds katram walsts lozektam, tur palihdsibãs wajaga, juht sawas walsts truhkumus lihdi, preezajahs par winas labumeem; ar dshwu dalibu ruhpejahs par skolas usplaukschannu, gan weenu un otu wajadsibu skolai dahwinadama, gan skolu apmekledama, skolneekus usmudinadama un apdahwinadama daudsreis kreetnahm dahwanahm. — Tapat pagahjuschã seemã, pee konzerta isrihkoschanas, nehma dshwu un de dshgu dalibu wisã isrihkoschana. Apgahdaja kreetnu musikas instrumentu, usmudinaja un isrihkoja daschus kreetnus musikalisks spehkus, peedalitees isrihkojumam.

Kahdas nedekas atpakaf noswehtijahm muhsu kunga un keisara kroneschanas swehtkus, kuru dshchenã isrihkoschana un kreetnã isdoschanahs peeder ari muhsu dsimtskundses godam. —

No firds wehlamees, kaut schi jaulã faskana, fatiziba un weenprahtiba nesustu nekad starp pagastu un muhsu muischas ihpaschneezi.

(B.)

No Jaun-Roses. Preezigus wafaras swehtkus gaidijahm. Warejahm ari preezatees. Seemas labiba bija labi no-augusi, lai gan weetu weetahm bija aufstee wehji ari winai fahdejuschi. Semes isstrahdaschana wafarajam bija laba. Wafarajs ari gluschu labi fadibga, la laiku no laika arweenu leetus uslija. Preezajamees jaw, lo Deews mums dos schogad angligu wafaru. Bet muhsu preeki jaw paschõs preezigõs wafaras swehtlõs par behdahm pahrwehrtahs. Birmdõs swehtlõs muhs peemelleja ap plst. 6 un 7 watarã bahrgs pehrkõs, kurfch wisu stundu ar leeleem leeteem un reteem krusas graudeem pastahweja. Schis pehrkõna gais, la pehzal dsirdejahm, pa labu leelu apgabalu bija bijis un schur un tur nelaimi padarijis. Tã Jaun-Roses Jnzigas muischã tifa kalpu mahjã eesperts, kuras tã nodega, tã la taili muhri ween atlikuschu. Tahs eedsihwotaji gan pa datai fawas mantas isglahbuschi. Schai paschã laika ari Dpes Jauna-kroga krod sineklam branga gows gamibã nosperta un Alufnes draudse Klumsta mahjas nospertas, pee la ari 16 gadus weza meitene galu dabujusi. Wehl schur un tur dsirdams, kur pehrkõs nelaimi birmdõs swehtlõs atnesis. — Birmdõs swehtkus tã pawadidami domajam, la til ahtri laifam pehrkõna leetus nepeedsihwosim. Bet widus swehtlõs rihtã jaw wareja manit, la atkal negais buhs tai deenã gaidams. Ap pulksten 8 rihtã jaw bija 20 grahdus filts, tã la ap pusdeenu nepanesama noguriba wisã dabã walbija. Behz pusdeenas fahka apmahktees un atkal bija pehrkõna leetus fahkt, schoreif few nepatihlamu weesi lihdi wesdams. Birmdõs swehtlõs wehji puhta wairaf no rihteem un widus swehtlõs no wafareem. Schis nepatikalmais weesis bija krusa. Kã pehzal rahbijahs, tad wina bija fahkusees pee Waida-

was krasstem un tad pahr muhsu pagasta widu pahrgahjuft ap Mas-Laizeneescheem, tā likahs, ar otru krusas stahwu saweenojusees dascheem Jaun-Laizenu, Bez-Laizenu, Krona-Laizenu un Korneeteeschu fainneekem leelu flahdi daridama, teem pahri gahjuft us rih-teem, wifur pehdas few pafat atstahdama. Krufas graudi esot olas leelumā un daschi wehl leelaki bijufchi, tā ka semē kreidami, semē bedres eesitufchi un wifu labibu, bet jo wairaf rudfus nositufchi, logus isdaufsiufchi, lokoem lapas un galotnes nositufchi. Jaw fchi krusa ari muhsu fainneekem nepazeeschamu flahdi darija, kur wina pahri gahja. Bet ar to wehl nepeetika. Pehdigds fwehtkds trescho negaisu peedfihwojam, kas muhsu semkopjeem wehl leelaku flahdi darija, nekā widus fwehtku krusa. Schi krusa nahza no deenwid-rihteem un atkal no Waidawas krasstem eefahlahs, jo Waidawas kreifas pufes krafta eedfihwotajeem gandrihs lauki glufchi wefali palika, un gahja us Seemeta waka-reem, tos rudfus pilnigi nokuldama, kas wehl no widus fwehtkeem bija atlitufchi. Wisstipraki rudsi tika nositi abahm Skripju mahjahm, Dauschkanu Jantās mahjai un Zurgu Salinas, Rosenberga, Dahršina un Bruhweta mahjahm. Schahm 7 mahjinahm tihroma rudsi tika pawifam nositi, ka tee ir noplaujami. Bes scheem 7 fainneekem wehl tika gruhti no krusas peemekleti kahdi 30 fainneeki, skolotajs, Jaun-Roses muischa, kam warbuht no rudseem ziteem pufe, tresch-data, zetordata un peektdata wefala palikufi. Ar scheidlabahm un asarahm azis fainneeki plauj fawus rudfus, kas preelsh wafaras fwehtkeem wehl gresni auga, un behdajahs, kur nu maifi nems un sehlu, ko seht. Tahdu nelaimi krusa mums fwehtkds pee rudseem darija. Ari wafarajam deefgan ir flahdes darits. Zaur leeleem leeteem, kas lihds ar krusu lija, ir wafaraja leeli grahwji isnesti un tā afni no kalneem lejās fanesti. Krusa ari mahjahm flahdi darijufi, tahm logus isdaufidama. Muhsu skolai ween ir kahdas 40 ruhtis fahstas. Wehl fchi pate krusa ari ir Apes muischai kahdu datu rudsu nofitufi. Wezi zilweli stahsta, ka schee nemas newarot aminetees, kad tahdi negaifi un krusa Jaun-Rosi buhtu peemeklejufchi, tā schogad. Schahdu postu wafaras fwehtkds peedfihwojam. War nu gan Deews muhsus wehl schelot, labu wafaraju no wafaraja atlikumeem isaudsinadams, bet ja nu tas ari ne-ifaugs, tad mums gruhti laiki preelshā.

Muhsu augsta Semestehwa un Keifara kroneschanas fwehtkus ar ilgofchanos gaidijahm, lai ari scho deenu lihds ar wifas plafchas Kreewijas eedfihwotajeem noswinetu. Zerejam gan, ka 15. majs buhs ihsti ta deena, kurā mums buhs fwehtit Augsta Keifara kroneschanas fwehtkus. Bet preelsh 15. maja jaw no Werowas tika sinots, ka tikmehr lai nefwehta, kamehr atkal no tu-reenes teef sinots. Par laimigu nokrone-schanu sinu dabujahm 16. maja preelsh pusdeenas. Turklah ari bija pawehlets, 17. maja deenu fwehtit. 17. maja tabehf kroneschanas fwehtijahm. Pehz pusdeenas jalafijahs labi dauds pagasta laudis, kur tad ar wifem kopā, faweem musikanteem lihds fpehlejot skolā Deewa wahrdus noturejam. Pehz ta wafarā fawu skolās un walfts namu illumineerejahm. Meerigās wafara

stundinās wezakee zilweli gan pa dahršu, gan pa istabahm dšihwodami draudfigi farunajahs, kamehr jauneklus un jaunekles ragu musika us deefchanu un preezaschanos aizinaja.

17. maja bija mums pawehlets no Werowas brugu teefas fwehtit, tabehf ka Jaun-Rose pa leelakai dala pee Werowas aprinka peeder. Tē atnahza nakti no 16. us 17. maju no Apelalna fina, ka 18. maju wifai Apulalna draudsei jafwehti un ka tai paschā deenā ari basnizā Deewa wahrdus noturehs. Deewakalposchanai basnizā lihds fpehleja Apulalnas musilanti un us balsim dseedaja un scho fwehtku deenu puschoja schahs paschas draudses skolotaji. Pehz beigteem Deewa wahrdem bija draudses skolā jafaeet wifai draudses preelshneezibai, tā: wifem Apelalnes pagasta wezakeem, pagasta teefas preelshsehdetajeem, pehrmindereem, fkrihwe-reem, skolotajeem un skolu wezakeem us goda meelastu, kuru trihs leelkungi: draudses teefas leelkungs, Jaun-Laizenu un Bez-Laizenu leelkungi bija isrihlojufchi. Pee fcha goda meelasta ari muhsu mahzitaja lgs, Bez-Laizenu pareiftizigo mahzitaja lgs lihds ar tahs paschas basnizas skolotaju peedalijahs. Schē pee goda meelasta tika daschas runas turetas un muhsu augstam Kungam un Keifaram augsta laime un „Deews, fargi Keifaru!“ dseedats.

No Mangatu juhras skolās audsetneem schinis deenās tā „B. W.“ fino, 9 notureja efsamenu Bernawas efsaminazijas kommisija, kurās preelshneeks ir otra ranga kapteins L. v. Scharenberg lgs. Kā sinams juhras skolu audsetnu efsamenu mehds notift pawafari pirmis kugneezibas atklahjuma. Ar zitu juhras skolu audsetneem tas ari bij notizis fawā laika, bet Mangatu skolās mahzkeem, fewifchu zehlonu deht, efsamenu bij lihds schim nokawejufchees. Mangatu skolā mahziba teef sneegta Latweeschu walodā un winas skoleni gandrihs weenigi ir Latweeschi, kas nemas waj til wahji prot wahzifki. Bet Rigas efsaminazijas kommisija, kas Mangatu skolai wistuwatā, isdara efsamenu tik Wahzu walodā (isnemot tik kahdu semaku efsamenu fchkiru, kas no kommisijas teef atkanta ari Latweeschu walodā). Tā tā kommisijas lozektu leelakā dala ari nemas nesaprot Latweeschu walodas, tad winai newar pahrmest winas istureschanos, jo tā gan kommisija lai wada efsamenu winai nesaprotamā walodā? Daschas zitas efsaminazijas kommisijas Kursemē un Widsemē (par peem. Leepajā, Wentspili, Bernawā) turpretim isrihlo efsamenu tikpat Wahzu, kā Latweeschu walodā. Saprotams, ka skoleni un winu skolotaja zeloschana us scho kommisiju tahleem sehdelkeem faweenota ar dascheem gruhumeem un naudas isdewumeem. Gewehrojot to, Mangatu skolās komiteja jaw gadu atpafat fahla peenahloshās weetas luhgt, lai eezeltu Rigā blakus pastahwofchai Wahzu efsaminazijas kommisijai, wehl otru kommisiju, kas waretu isrihlot efsamenu Latweeschu walodā, waj ka dibinatu tahdu kommisiju Muhlgrahwi. Schis komitejas luhgums tika stutets zaur Maslawas Keifarifkas juhneezibas beedribu (kuwas sekretars, kā sinams, muhsu kreetnais tautetis Waldemars). Juhras ministerija, kurai peekriht efsaminazijas kommisijas preelshneeka eezelchana, pilnigi peekrita kommisijas luhgumam, eewehrojot, ka Latweeschu juhras-

skolneeku flaits pee mums dauds leelaks par Wahzu skolneeku flaitu, un ka it ihpafchi Mangatu Latweeschu juhras skola dauds stipraki apmekleta par Rigas Wahzu juhras skolu. Juhras ministerija par dibinajamahs otrahs kommisijas preelshneeku eezehla otra ranga kapteinu M. v. Peterfenu lgu. Bet pate kommisijas dibinashana wareja notift zaur weetigā gubernatora nospreedumu. Kamehr Mangatu skolās komiteja puhlejahs panahkt Rigā otras efsaminazijas kommisijas dibinajumu, tamehr schihs kommisijas zitas ostu pilsehtās bij beigufchas fawus efsamenu, tā ka Mangatu skolās audsetneem nu wairs nebij eespehjams, nobraukt us weenu no tahm efsaminazijas kommisijahm, kas efsamenu isrihlo ari Latweeschu walodā. Lai wineem tomehr buhtu eespehjams, schai gadā noturet efsamenu, Widsemes gubernatora lgs gahdaja par Bernawas kommisijas otru fapulzeschanos preelsh Mangatu juhras skolneeku fapulzējuma. 15., 16. un 17. junijā Bernawas kommisija ni notureja fawus efsamenu.

Par efsamenu isnahkumeem, kas bod labu leezibu Mangatu juhras skolai, waram dot schahdas finas: no 18 skoleneem, kas schai pawafari bij pabeigufchi mahzibu, 5 taisijufchi efsamenu Rigas Wahzu kommisija, tā ka wini prata tikdauds wahzifki, zil preelsh efsameneem wajadfigs. No atlitufcheem 13 weena dala, proti 4, newareja nogaidit jaunās kommisijas fasaufschanu, jo tee maifes pelnas labad bij peefpeesti, bes efsamena dotees us juhru. Tā tad atlika 9 skoleni, kas tureja efsamenu Bernawā. Augschminete 5 skoleni, kas taisija efsamenu Rigas Wahzu kommisija, wif dabuja attestatus tā stuhmani preelsh tahlahm braufschanahm. No 9 skoleneem, kas efsameneri Behrnawā (kur efsamenu bijufchi loti stingri), 5 dabujufchi atestatus par stuhmaneem preelsh tahlahm braufschanahm, un 4 stuhmanu atestatus preelsh labotafchas jeb peekrafes braufschanahm. Tā tad no 14 Mangatu juhras skolās skoleneem, kas efsameneri, netif wif isnahkufchi zauri, bet 10 wehl dabujufchi atestatus preelsh tahlahm braufschanahm. Minetu jaunō tahlbraufschanas stuhmanu wahrdi ir: 1) Antons Zurginufch (no Gulbenes mahz. m.); 2) Dahwids Lejmanis (no Startu m.); 3) Jahnis Tschulstens (no Stufmanu muischas); 4) Mahzris Mhbolinufch (no Burtneeku m.); 5) Mikels Amatneeks (no Skultes m.); 6) Peters Spalwains (no Mangatu m.); 7) Jahnis Bumbars (no Weetalwas-Obseenas); 8) Juris Sala (no Weetalwas); 9) Kahrlis Wihrtinufch (no Kalnzeema m.); 10) Juris Putne (no Kalnzeema m.). No scheem 5 pirmajeem turejufchi efsamenu Behrnawā, un 5 pehdejee Rigas Wahzu kommisija. Tschetri jaunee stuhmani, kas dabujufchi atestatus preelsh labotafchanas jeb peekrafsta braufschanahm, ir schee: 1) Zehkabs Rizmans (no Mangatu m.); 2) Zehkabs Stufens (no Weetalwas-Obseenas); 3) Kaspars Bahrupis (no Kalnzeema m.); 4) Janis Jaunfems (no Kalnzeema m.).

Is Grobinas apgabala „Latweetis“ nodrukā schahdu wehtuli: Tautas nodeweji wifās tantās peedfihwoti, un tā tad ari Latweeschi naw no tahdeem putnineem fwabadi. Kā schheet, tad fchi nebuschana wairaf Grobinas apgabala mehds parahditees. Wisleelakā wehturiga tautas nodofchana notika pee Embotes, kur Latweeschi ar Leifchu tauteti

Mintauti faweenojahs un fahla ar wifu fir-
dibu brihwibas apspeedejus aplarot. Schini
kautina buhtu us wisadu wihsf isdeweess pre-
tineekus aisdifit, ja Latweeschu firdigees ka-
reiwu nebuhtu tikufchi nodoti. Bet lai dus
wezi laiki un wunu nekreetuibas, luhkofim
flahthubtne us Sustes pagastu, kas tur schini
fina atkal notizis.

Sustes pagasta wezalais fabeedrojahs ar
lahdeem pagasta weetneekem un leel faga-
tarot fuhdsibas rakstu pee senatora Manaseina
leelkunga. Pagasta weetneeki luhds raksta,
lai wineem augsta waldbiba atwehletu semi
un lai galwas naidu pamasinatu, tapat ari
lai no angstakas pufes us tam luhkotu, ka
Schihdu krodssineekus aisdifitu, kas Grobinas
apgabalā frogds toti dauds. Bet pagasta
wezalais leel luhguma raksta eerakstut, lai
augsta waldbiba peespeestu Sustes muischas
ihpafchneeku pagasta mahjas atpaka atdot,
kuraw wunsch fainneekem atnehmis un tagad
pats sawa bruhki tura. Bes tam wehl pa-
gasta wezalais panem is pagasta naudas 5
rubl. un famaksa par raksta fagataroschamu.
Bet tawu joku!! Tiklihds ka fuhdsibas raksts
gataws, tad pagasta wezalais steidsahs us
muischu un fuhds flepeni kungam, ka wina
beedri pret kungu fagataroschufchi fuhdsibu,
un gribot to nodot senatora leelkunga.
Brangs pagasta wezalais!

Lai gan lungs newar leegt schahdu luh-
gunu, tad tomehr wunsch toti fadusmojahs
par tam, ka luhdsjei naw pee wina atnah-
fufchi un sawu gribu pasazijufchi, lai winam
buhtu bijis eespehjam to, zil tahf spehjam,
ispildit, un zerams, ka tas ari buhtu notizis,
jo Sustes muischas ihpafchneeks, barons v.
Kleists, ir pateefigi taisnis lungs un nelad
wehl naw atstuhmis taisnus luhgunus ne-
ispilditus.

Bet blehdiba pate few greech rihkstes.
Tiklihds ka lungs, leetu pahrlausinadams,
dabon finat, ka ta ir pagasta wezala pascha
fuhdsiba, tas tulit leel demunziantu atfaukt
un kad demunziantis newar attaisnotees, tad
lungs isweesch wunu par durwim abra.

Peelwahrde. No tureenās mums peenahjis
schahds sinojums: Kroneschanas fwehtlus
fchē noswehtija ar leelu preeku, wifu gihm-
jōs bija redsams preeks un pateiziba muhsu
augstam kungam un Keisaram. Birndeen
pehz Deewa kalposchanas bij muischā balle
no leelkunga isrihkota, kurā jaunekki kreetni
fawas lahjas dabuja lozit.

Schogad pee mums rudfi un abholinisch
ir wideji, bet wafaraja tagad isflatahs toti
laba, til semkopji no pastahwiga leetus ir
drufku bailigaki, tamdeht ka wafaraja zaur
leelo leetu daschās weetas fahl isnihft.

Treschdeen, 9. junija fchē notizis behdigs
atgadipums, jo muhrneeks P. L. Daugawā
pelledams noslihjis. Wunsch bijis 61 gadu
wezs un atstahjis seewu ar trihs behrneem,
no kureem diwi ir pee-augufchi, bet weens
til lahdi astoni gadi wezs. — Atkal weens
npuris Daugawas flehpi!

No Krona Kenjiru muischas. Swehtdeen,
29. maja usnahza mams stipris pehrtons ar
wehtu un kruzū; wehtu fagahsa lahdu
schuhni, lo G. mahju fainneeks pehrwafar
bij lizis nstaitit. Kruša dascham apflahdeja
laukaugtus, bet flahde nebija wisai leela,
spreedēju kungi nospreeda tikai 1/4 graudu
par flahdes atlihdsinashamu. Nedeht weh-
laf, t. i. pirmo wafaras fwehtku deenā, us-

nahza wehl breefmiagā negaihs, kuresch pada-
rija leelu flahdi, ne til ween pee laukeem,
bet ari pee ehlahm. Dauds schuhni tika
fagahsti un isjaukti, starp kureem atradahs
wairak jaunbuhwetu. Pat ari loki tapa ar
wijahm fahnehm no semes isgahsti. Behr-
tons faphebra lahdu muhra flehti, kuru til
preeksch wafaras fwehtkeem pabeidsa taisit.

Merjama. Awise „die Heimath“ sino, ka
Merjamas ihpafchneeks, barons von Huene,
Kroneschanas fwehtkds bagati apdahwinajis
tureenes pagasta flolu. Dahwinajums proteet
fastahw is: diwi puhraweetahm dahra semes,
demini puhraweetahm aramas semes un trihs-
desmit puhraweetahm plawas.

Waldoschais senats isfludinajis schahds
isflaidrojums par Schihdu teesibu tirtotees
ar dshreeneem:

1) Pilsehtu un meestu robeschās Schih-
deem brihw tirtotees ar dshreeneem tahds
namds, kas wineem pascheem peeder, ja tee
ari pivkti pehz 3. maja 1882.

2) Mhrpus pilsehtahm un meesteem Schih-
deem brihw tirtotees ar dshreeneem tilai
tahds namds, kas usbuhweti us wineem
peederigas grunts un ne wehlaku la 3. maja
1882 pahrgahjufchas wunu ihpafchumā, pehz
wifu dokumentu apstiprinashanas waj teefas
spreeduma.

3) Teesibu, sawds namds un us fawas
grunts tirtotees ar dshreeneem, war ari
paplafchinat us teem Schihdeem, kas tahdu
ihpafchumu eegawufchi pehz 3. maja 1882
tahds apgabalds, kur wineem atkauts dsh-
wot waj no jauna apmetees.

4) Lai peerahditu, ka lahds namds waj
gruntsgabals teescham peeder Schihdam,
winam, ja tani grib atwehret dshreenu pah-
dotawu, janes apleeziba, ka namds pateefi
nodots wina ihpafchumā. Schi nodoschana
ari war buht notikufe pehz 3. maja 1882,
ja tilai ihpafchumā teesibas eeguhtas preeksch
lam.

5) Schihdeem naw teesibas, ar dshreeneem
tirtotees tahds gruntsgabalds waj namds,
kas wineem nodoti muhscha waj rentes nomā.

**Pahdrofcha fahdsiba nupat isdarita Peter-
burgā, Sololowa tehjas magasinē.** Schini
weikalā par lommiju bij lahds Borodulins,
kas nakti no treschdeenas us zetortdeenu is
minetahs magasinās isfadsis 50 galwas zu-
tura, 20 pudus fashgeta zutura un 200
rubl. is kafes. Mahzellis, kas gulejis maga-
sinē, nelo ne-esot dsirdejis, un gorodowojs,
kura stahwollis bij turumā, ari nelo ne-esot
redsejis, lai gan nakts bijufe gaischa.

Par nelaika generala Skobelewa testamentu
Kreewu awise „Nowoje Wremja“ nodrukā
lahdu winai peesuhstitu rakstu, kurā teel is-
fazita brihnischanahs, ladeht testaments lihds
schim wehl ne-esot nodots teefai, laut gan
gandrihs wefals gads pagahjis pehz Skobe-
lewa nahwes. Skobelews esot sawā testa-
mentā norakstijis weenu dahu no sawas
mantas preeksch eewainoto saldatu un wirs-
neeku ustureschanas, kas deenejufchi sem wina
wadischanas, un zitu dahu atkal preeksch
tantas skolahm sawās muischās. Bes tam
atlizis wehl dauds familijas muischu, par
kurahm wunsch pehz likuma newarejis taisit
testamentā. Skobelewa atstahta manta wis-
masal esot bijufe 2 mil rubl., tā ka nebuhtu
nahzees gruhiti, ispildit testamentā nosaziju-
mus. Skobelews fastahdijis testamentu Ti-

lifes pilsehtā jaw tad, kad wunsch dewees
karā pret Tefinzeem un nodewis to sawam
draugam Schirarde kgam, kas to atwedis
Maslawā un noguldijis pehz Skobelewa
wehlechanahs pee Maslawas keisarisko mui-
schu palatas pahrwaldneeka Maslowa. Kad
pehdejam bijufe nelaine fajuht prahtā, wina
palihgs Filipows panehmis testamentu sawā
glabajumā. Filipows pehz Skobelewa nah-
wes testamentu nodewis nelaika mahjas wi-
ram, knasam Beloselski-Beloserski, pret kwihiti,
un knas atkal atdewis testamentu atpaka
nelaika adjutantam, podpalkownikam Baran-
kam. Pehdejais testamentu wehlat atkal
nodewis nelaika radineekem. Daschi fakot,
ka testamentam ne-esot spehta, tadeht ka tas
ne-esot fastahdits likumigā formā, wajadsi-
geem leezineekem flahf esot. Bet waj tā
ir, par to warot spreesit tik teefa. Tadeht
wajagot wijadā wihsē testamentu eefneegt
pehdejai.

Chwalinska, Saratowas gubernā. Mefen
atpaka Wolgas krasā atrada kreflu un dreh-
bes un selta pulksteni; wisas leetas bij ap-
segtas ar leetus schirmi. Domaja, ka tē
notikufe paschnonahwiba, jo turumā ne-atra-
dahs peldu weetas, un tadeht fahla pah-
meklet upi. Drihs ari upes dsifumā atrada
rewolweru, kam weens schahweens bij is-
schauts. Melleja tahlat un iswejoja lihki.
Dalteri apleezinaja, ka lode pa muti bij
eefschjufe galwas kausā. Zilwekam us
weetas wajadseja buht miruscham, un lihki
lahdu nedeht wareja buht gulejis uhdenti.
Jo projam isdabuja, ka wihs 14. maja no
Saratowas bij nobrauzis Chwalinskā, tur
apmetees weefnizā un nedelas 2 pehz tam
pasubis bes pehdahm, lo ari pasinojis polt-
zijai. Is paschnonahwetaja papireem israh-
dijahs, ka bij Schweizes pawalstneeks Wiktors
Sengeli, 33 gadus wezs. Pee wina atrada
mahjflotaja diplomu un daschas zitas ap-
leezibas, jo projam dauds kahrtschu un plahnu,
it sewischli par Wahzijas wafara un deen-
widus zeetofschneem, bet neweenas wehstules,
kas isflaidrotu wina paschnonahwibas zeh-
lonus. Tā tad ari lihds schim naw isflai-
drojees, lahda noluhkā nelaihs zetojis ap-
lahrt, tadeht dewees us fahnu gulofcho
Chwalinskas pilsehtinu un tadeht ihsti no-
nahwejees. Chwalinskā paschā wunsch pa-
tahm 2 nedetahm ne ar weenu naw eepa-
finees, ne ar weenu nefatizees, tā ka par
wina nahwi ari neweens nelo nesu isfazit.
Tikai tuwejahs fahdschas gans isteiza, ka
fwechais reis prafijis, kur Wolgas upe
wisdsitata un kur wisweeglali warot noslihft.
Gans winam sifli to usdewis un wihru ari
teescham tur atrada noslihzinajufchos. Pa
pilshtu finams ispaustas daschdaschadas wa-
lodos par nelaihi.

Wahzijas finas.

Politikas pahrlats. Wahzijas keisara bruh-
lis, prinzis Albrechts, kas lahds mehne-
schus atpaka nomira, bija Johanniteeschu
ordena leelmeistars. Minetam ordenam
jawnalds laikds bija tikai flimneeku kopscha-
nas mehrtis, it ihpafchi flimneeku un eewai-
woto kareiwju kopschana kara laikā. Johan-
niteeschu ordenis pastahw weenigi is muisch-
neekem, kuru zilts muischneezibai ir lahds
nosazits wezums. Ordena lozekli malsā
ordena lahdei finamas summas, no kurahm
ustura daschadas flimnizas jeb laseretās.

Behz printſcha Albrehta nahwes keiſars Wilhelms eezepla wina deſlu, prinzi Albrehtu, par Johanniteſchu jauno leelmeiſtaru. Rahdas deenas atpatak prinzi Albrechts tika ſawā jaunajā amatā eeweſts Somenbergas pilſehtinā, kur bija iſrihlota leela ordena ſapulze. Prinzi Albrechts pee tam tureja runu, kurā wiſch iſſkaidroja, ka Johanniteſcheem turpmat netikai waja-got nodarbotees ar ſlimneeku kopſchamu, bet ari ar ſaru pret netizibu. (Wezōs laiķōs Johanniteſchi ſawoja pret „netizigeem“ jeb paganeem, un tagad ordens netizigo weetā iſrebeſjis par eenaidneeku paſchu „netizibu.“) Prinzi ſawā runā iſſkaidroja, ka tagade-jais dumpja gars, kaš gribot apgahſt walſti, baſnižu un tagadejo žilweku ſabeedribas lahr-tibu, eſot zehlees no netizibas iſplatiſchanahs. Johanniteſchu ordenam nahloſchā laiķā wa-jagot daudſ ſtipraſi lopt mineto ſaru pret netizibu nefa ſlimneeku apgahdaſchamu. Weh-lal prinzi Albrechts uſnehma ordeni daudſ jaunu ordena bruneneekus, pehz paſtahwoſchās wezās lahrtibas katram dodams ar ſobenu tā ſauktōs bruneneeku ſiteemis, pee tam ſa-židams wahrdus: „Sabaki bruneneeks nefa kalps!“ Uſnemto jauno bruneneeku ſtarpā atrodahs ari diwi Pruhſchu miniſtri, Put-ſamers un Goſlers. Wezakais no wiſeem Johanniteſchu bruneneekem eſot kahds Wid-ſeines muiſchneeks, Dahles muiſchas ihpaſch-neeks, von Lōwis kungs, kaš ari bijis augſch-minetōs ſwehtlōs.

Sawā laiķā ſinojam, ka Bohemijā pee walſtsweetneeku zehſchanas laiķam Tſcheki dabuſchot wiſtſolu, zaur lo tureenas ſemes politika ſahls ſtaigat zitu zetu, proti Tſcheku tautibas zenteoni nahls pee leelafas eewe-roschanas. Tagad par ſcho landtaga zeh-ſchami Bohemijā nahl ſchahdas ſinas: Zeh-ſchanas laupagaſtu apgabalōs jaw notiku-ſchas. Gezelti 48 Tſcheki un 31 Wahzeetis. Laupagaſtōs Tſcheki newareja panahlt leelas uſwareš, tadehl ka tagadejā, no Wahzeescheem eeweſta apgabalu eedalifchana loti netaiſna. Tur, kur Wahzeeschi dſihwo, zehſchanas ap-gabali loti maſi, turpretim tur, kur Tſcheki dſihwo, ſchee apgabali loti leeli. ſchi ne-taiſniba eet til tahtu, ka daſchlahrt tahds pat wehletaju pulks, kahds Wahzu apgaba-lōs, eezet 7 deputatus, Tſcheku apgabalōs eezet weemu paſchu. Tadehl weens no jauna landtaga darbeem laiķam buhs, pahrgroſit zehſchanas apgabalu eedalijumu. Zehſchanas pilſehtneeku un leelgruntneeku apgabalōs wehl naw notikuſchas, bet jaw paredſams, ka tur Tſcheku uſware buhs daudſ leelafa. It ih-paſchi leelgruntneeku apgabalōs Tſcheki gaida leeliſku uſwari, tadehl ka wiſa weza Bohe-mijas muiſchneeziha, kaš pa leelalai datai peeder pee Tſcheku tautibas, ſchoreiſ baſjos Tſcheku kandiateem par labu. Minetā wezā muiſchneeziha agral bij pahrwahzota, bet jaunakōs laiķōs atkal druſku atgreuſeſes pee Tſcheku tautibas. Pa datai taš notizis aif wehſchchanahs, uſturet ſemē pee tautas ſawu ſwaru, pa datai tadehl, ka keiſars un wal-diba ſahluſchi ſlatitees laiĭni uſ Tſcheku tau-tiſkeem zenteeneem. It ihpaſchi pehdejšs gadōs, ka Tſcheku partija ir weena, no ta-gadejahs miniſterijas ſtiprajam ſtutehm, mineta muiſchneeziha pilnigi ſtahjuſeſ uſ Tſcheku puſi. Wiſpahrigais Bohemijas landtaga zehſchanas iſnahlums laiķam buhs, ka Tſchekeem landtagā buhs $\frac{2}{3}$ baſſu wairakums.

Franzuſcheem Tunifā atkal iſzehlees ſtreihds ar Italeeſcheem. Proti Italeetiſ Willa tizis no Franzuſcheem apzeetinats lauſchanahs dehl ar Franzuſcheem. Italijs konſulis, atſauldamees uſ wehl ne-atzelteem nolihgu-meem, kaš atkauj Tunifā Eiropas konſuleem teeſas waru par ſawas walſts pawalſtnee-keem, tuhliit pagehreja, ka Franzuſchi iſdotu apzeetinato Italeeti winam, lai wiſch to waretu teeſat likumigā lahrtibā. Bet Fran-zuſchi leeguschees iſpildit ſcho pagehrejumu un grib teeſat apzeetinato Italeeti zaur ſawu kara-teeſu. Kā ſinams, tad ſchahds pat at-gadijeens jaw bija pagahjuſchā gadā. Toreiſ Franzuſchu kara-teeſa noteſaja Italeeti uſ ilgaku zeetumu, bet presidents Grewi to apſcheloja, lai ſtreihds ar Italiju tiſtu no-wehrſts. Italijs ahrleetu miniſtris Man-tſchini toreiſ ar tahtu iſnahlumu apmeeri-najahs, par lo daudſ Italeeſchi ſtipri tureja. Kā ſchoreiſ leeta beigſeſ, wehl naw pare-dſams.

Par Franzuſchu ſarimahm ar Kihnu Ton-ſina jantajuma dehl nahl ſchahbigas ſinas. Kihneeku waldbiba eſot iſſaizjuſe, ka wina ne-atſakotees no ſawahm wiſtſeeſbahm par Anamas walſti. Ja Franzijs gribot aſiſht ſchihſ wiſtſeeſbas, tad uſ tahta pamata warot turpinat ſarimas. Ja turpretim Fran-zijs leedsot minetās Kihneeku wiſwaldbibas teeſbas, tad nederot wehl tahtat par leetu ſpreest. Politikas prateji ari par to ne-ſchahbijahs, ka Kihneeku waldbiba doſchot ſchahdu atbildi. Franzijs laiķam ſchint ſinā darihs Kihneescheem patiſchamu, atſtahdama uſ papihra winu minetās wiſtſeeſbas, ja til Kihneeſchi praktiſki nemehgina leetot ſchihſ teeſbas. Ja Franzuſchu waldbiba to negri-behs darit, tad ſadurſchanahs ar Kihnu weegli waretu iſzeltees.

Anglija. Zru wadoneem preekſch ſawas agitazijas pehdejšs gadōs bijuſchas kreetnas nandas ſummas. It kahda no Zru ſemes ligas kaſeera Egan ſga iſſludinata rehſina redſams, ka nekaitot dahwanas preekſch pa-lihdſibas truhlumā eſoſcheem nomnekeem, jaw preekſch politiſkeem mehrkeem ween ee-nahzis 395,000 mahrzinu ſtrelinus (t. i. gandrihſ 4 miljoni rbt.). Bet ari iſdoſcha-nas bijuſchas prahwas. Par peemehru kad ſpaidu likuma laiķā leels pulks Zru wadonu tika tureti zeetumā, tad ſemes liga dewa nandu preekſch apzeetinato lahrtiga uſtura. Preekſch ſchi mehrka iſdewa 25,050 mahrzinu (250,000 rbt.). Preekſch aiſtahweſchanas un zitahm wajadſibahm kriminal prahwā, kaš 1880. gadā no Anglu waldbibas bij eeſahkta pret Barnelu un ziteem Zru wadoneem, iſdewa 21,000 mahrzinu; preekſch politiſkas agitazijas Zrijas lauku apgabalōs 80,000 mahrzinu u. t. t. Bet leelafā nandas data iſdota preekſch ſlepenahm wajadſibahm. ſchee iſdewumi til beedribas waldei ſinami un naw rehkindōs ſihlakti uſſlaititi, lai Anglu waldbiba un polizija newaretu ſemes ligas ſoteem nahlt uſ pehdahm un katrā ſinā preti ſtrahdat. Wiſas augſchminetahs leelās ſummas ſanah-luſchas zaur labprahtigahm dahwanahm. Pa-ſchā Zrijs ſameſts 228,000 mahrzinu, See-mel-Amerikā 157,000 mahrzinu un Auſtralijs 10,000 mahrzinu. Bet naw domajams ka weenigeē nandas deweji buhtu bagatee Zri. Ari daſchi Angli, pa datai klaji, pa datai ſle-peni, peedalijuschees ar prahwahm ſumnahm pee mineto dahwamu doſchanas.

Indija. Rahds no Anglu-Indeeſchu wal-dibas ſuhſtits kareiwu pulziſch, kaš iſ In-dijas wedis munizijas krahjums preekſch Af-ganiſtanes emira, tizis aplaupits no robeſchu žilim ſchinwareem un Arſideem. Munizijas pawadoni eſot pehz ſtipras preteſtibas tiſuſchi aplauti. Minetahs robeſchu žiltis ſlaitahs par Afganiſtanes emira pawalſtnekeem, bet ka redſams, nekannahs aplaupit ari ſawa waldineeka ihpaſchumu. Tā ka zaur ſcho pahrgahwigo laupijuma darbu aiſkarti ne til Angli, bet ari Afganiſtanes emirs, tad laiķam laupitaji dabuhs bahrgu ſodu no abahm puſehm. Wini jaw ſent pelnijuſchi pahrmah-zibu, jo wini paſtahwigi tranze tureenes tirdſneeziha un zaur to lawē kulturās at-tiſtibu.

Egipte. No kam koleeris Damjetā un laiķam ari kahdās zitās Egiptes weetas iſzehlees, wehl naw iſſkaidrots. Iſhtais koleeris (Afrijs koleeris) lihds ſchim wehl nekad naw Egiptē patš no ſewis, t. i. zaur weetigeem zeh-lo-neem rahdijeēs. Tapat ka Eiropā, ari Egiptē koleeris agral iſzehlees til zaur eeweſchamu iſ Afrijs, it ihpaſchi iſ Indijas. Bet ſcho-reiſ neweens newarot uſrahdit, ka un kad ſehrga buhtu Egiptē eeweſta no Afrijs. Da-ſchi jaw ſahlt tizet, ka koleeris ari Egiptē warot iſzeltees zaur paſchas eelſchjemes zeh-loneem un uſrahda uſ kahdu diſki waj eſaru, kurā mehduſchi eemeſt daſchadu maitu, ar kuru ſiwis hawojuſchahs. Sakertahs ſiwis tad tiſuſchas pahrdotas Damjetā preekſch baribas, un domā, ka warubht no tahm ſehrga iſzehluſehs. Ja turpretim ſehrga buhtu no Indijas eeweſta, tad atbildiba kriju uſ Anglu waldbibu, jo ſchi agral bij atzehluſe karantinu preekſch lugeem iſ Indijas, apgalwodama, ka koleeris tur pilnigi iſdſiſis. Karantinas atzehſchana eſot uſ Anglu waldbibas pageh-rejumu tiſuſe atzelta til 3. (15.) junijs un pahri nedekas wehlat koleeris tuhliit eeradees. Anglija uſ karantinas atzehſchamu eſot pa-ſtahwejuſe tadehl, ka zaur ſcho tirdſneeziha zeeſchot ſlahdi.

Koleera ſehrga, žil lihds ſchim ſiwots, pa-rahdiuſehs ſchahdās Egiptes pilſehtās: Dam-jetā, Port-Saidā, Tantā un Manſurā. Bet warubht ta eeraduſehs ari wehl zitās weetas, no kurahm wehl naw dabutas ſinas.

Walmeeras aprinka dſeedaſchanas ſwehtki Walmeera, 6. un 7. junijs ſch. 9.

Muhju mihtā Latwijā jaw ſwineti da-ſchadi dſeedaſchanas ſwehtki. Pirmais, kaš uſ ſchahdeem ſwehtkeem dſeedatajus panu-dinaja un uſaizinjaja, bija Deewa meerā aif-gahjuſchais Diklu mahžitajs, Juris Mei-tenš. Zaur wina paſtubinaſchamu un puh-lineem notureja Walmeeras aprinka dſeeda-ſchanas ſwehtkus 1864. gadā Diklōs, 1865. gadā Baunu muiſchā, Matuſchu draudſē un 1866. gadā Muhjend. Ari ziti Widſemes aprinki ſchos ſwehtkus eewebroja, un ſapul-zeja ſawus dſeedatajus uſ tahtdeem paſcheem aprinka dſeedaſchanas ſwehtkeem. Tā par peemehru Waſkas aprinkis notureja ſawus dſeedaſchanas ſwehtkus 1868. gadā, Waſkā, un ja nemaldos, tad ari Zehju aprinki ir pagahjuſchas dezenijs ſahlumā ſchahdi ſwehtki ſwineti Zehwainē 23. junijs 1869 un Zehſis 1870. Zaur ſcheem aprinku dſee-daſchanas ſwehtkeem tika tā ſalot ſagata-

wota ta druwa, is kuras ifanga wispahrigee Latweeschu dseedaschanas fwehtki. Drihs peenahza tas laiks, tur bija eespehjangs isrihtot wispahrigus Latweeschu dseedaschanas fwehtkus. Scho laiku Rigas Latweeschu beedriba, kurai Latweeschu kulturās laukā eewehrojami nopelni, eewehroja un prata pareisi isleetot. Winaš usaižinajumam klaušidami, Latweeschu tautas dehli un meitas is Widsemes un Kursemes pulzejahs 1873. gadā Rigā us wispahrigo dseedaschanas fwehtku swineschamu. Swehtki isdewahs godam. Schee swehtki peerahdija, ka it ih-paschi Widsemē masakee dseedaschanas fwehtki un Zimses tehwa darbi bija nefuschi dseedaschanas laukā bagatus augstus. Wehl pilnigaki un labaki isdewahs otree wispahrigee dseedaschanas fwehtki, kuras Rigas Latweeschu beedriba isrihtoja Rigā 1880. g.

Gadu pehz otreem wispahrigem dseedaschanas fwehtkeem Diktu mahzitajs, Bernharða kungs, zehla Walmeeras aprinka laukškolotaju konferenzej schahdu preekschlikumu preekschā: „Gewehrojot to, ka wispahrigos dseedaschanas fwehtkus waram swinet til pehz leelakeem laikmeteem Rigā, ir wehlejangs, ka pa starpam noturetum aprinka dseedaschanas fwehtkus. Zaur aprinka swehtkeem mehš panahktum to, ka jauni dseedaschanas kori zeltos un ka pati tšchetrbalšiga dseedaschana daschās weetas ne-apstahšos, bet weenumehr stahwetu dšihwā kopschanā un isglibtošchanā.“

Konferenze peekrita schim preekschlikumam un nospreeda isrihtot schahduš fwehtkus 1883. gadā Walmeera. Par isdewigako laiku preeksch fwehtku swineschanas konferenze atšina wafaras-fwehtku otro un trešcho deenu. Minetas deenas peenahza un swehtki eesahlahs 6. juniā sch. g. preeksch pusdeenas ar dseedataju apšweizinaschamu Walmeeras Latweeschu beedribas sahle. Swehtku komitejas wahrda Schwedes kgs apšweizinaja šapulzejuschos dseedatajus ar širšnigeem wahrdeem un pazeenaja dseedatajas ar wihtu un dseedatajus ar alu.

Pawisam bija šanahkuschē 11 kori ar 208 dseedatajeem un dseedatajam. Pehz draudšehm un walštim nemot, peedalijahs pee swehtkeem Burtneeku, Budenbrolas, Diktu, Hofbergu, Sprehtštinu, Umurgas un Walmeeras jautki kori un Rubjenes, Rubenes, Umurgas un Walmeeras wihtu kori. Par swehtku dirigenteem bij eewehleti Schwedch kungs no Rubjenes un Kaktina kungs no Burtneekeem. Kad swehtku šihmes bija isdalitas un korteki eerahditi, dseedataji un dseedatajas šapulzejahs pulksten 2 pehz pusdeenas amatneeku beedribas sahle us generalprowi preeksch laiziga konzerta. Generalprowi preeksch gariga konzerta notureja tani pašchā wakarā pulksten 6 basnizā. Tilkab' pee generalprowes, kā ari garigā konzertā dseedataji stahweja altara kori, jo ehrgelū kori preeksch til dandš dseedatajeem ruhmes nebija. Pahreju wakarū dseedataji pawadija pa dātai Walmeeras beedribas dahrsā, tur tila isrihtota mahššliga ugunošchana, pa dātai ari pee draugeem un pašihštameem.

Lai gan 7. juniā no rihta bija štipri apmahzees laiks un ir pa starpahm pat šmilšdinaja, tomehr laudis ar bareem dewahs no wisahm pušehm us Walmeeru. Drihsunā pildijahs basniza ar swehtku weeseem no tuweenes un tahleenes.

Swehtki sahlahs ar garigo konzertu plkst. 10 preeksch pusdeenas. Konzerta programma šastahweja is 3 ehrgelū gabaleem un 4 dseefmahm preeksch wihtu un 4 dseefmahm preeksch jautka lora. Lubkina kungs is Mojas eesahla konzertu ar Schellenberga fantasiju „Deews kungs ir muhtu štipra pils“. Fantasijai nobeidsotees, atšlaneja tšchetrbalšigi no wihtu lora ar muhtas pawadišchamu ta pate dseefma. Beš schahs dseefmas wihtu-koris dseedaja wehl „Tew tu augštiteizamaš“ no Kanšes, „Kungs muhtu walduneeks“ no Fischeera un „Gods Deewam“ no Hauptmann'a. Zautkis koris dseedaja „Zuhs pašaul's wahrti“ no Glucka, „Mahdi man al Deews“ no Engel'a, „Tas kungs ir leels“ no Moll'a un „Ta debes issteiz“ no Beethoven'a.

Pehdiga dseefma tika dseedata ar muhtas pawadišchamu. No ehrgelū gabaleem tika beš minetas fantasijas wehl špehleta preludija par meldiju „Tew, tew mans Deews“ un „g-moll fuga“ no Bach'a.

Tilkab dseedaschana, kā špehlešchana isdewahs, ja no lahdam masahm kluhdahm atškatamees, zaurmehra nemot labi. Šlatotees šewiški us dseedaschamu, jaleezina, ka dseedataji un dseedatajas ispidija šawu usdewumu pateesi kreetni. Prezisija un dinamika tika peeteekošchā mehra eewehrota, balšis bija škaidras un špehzigas, un drošchiba dseedaschanā pee wisahm dseefmahm manama.

Swehtku dalibneeki atšahja basnizu garā pazilati un preezajahs neween par gariga konzerta labo isdošchanos, bet ari par to, ka debes bija škaidraka palikufe; jo nu wareja zeret, ka daba swehtku laizigai nodalai neliks laweklus zekā.

Pulksten 1/23 pehz pusdeenas dseedataji šapulzejahs Walmeeras beedribas dahrsā un rihtojahs drihs pehz tam us swehtku gahjeenu. No Walmeeras beedribas dahrsa wilzeens dewahs muhtai špehlejot us swehtku weetu, Raugurmuischas wehri. Rahrtiba swehtku wilzeenā bija schahda: Preekschā gahja muhtas koris, pehz muhtas lora gahja swehtku komitejas lozekki, swehtku dirigenti un ehrgeneeki, šcheem peeweenojahs wairaf studentu is korporazijas „Lettonia“, pehz študenteem nahza dseedataju kori, pawaditi no šaweem dirigenteem, karogeem un wairaf tuhštoscheem swehtku dalibneekeem.

Swehtku weetā nonahkuschē, komitejas preekschneeks, mahzitajs Bernhard'a kungs, tureja garaku runu, kura wihtsch scho swehtku mehri tuwaki isškaidroja. Runa beidsahs ar to, ka runatajs isšauza weselibu muhtu kungam un Keisaram. Swehtku dalibneeki atbildeja us scho weselibas isšautschamu ar trihsreišigu škaku „urah“ un dseedaja pehz tam Kreemu tautas himni.

Pehz lahdam 20 minutehm laizigs konzerts eesahlahs. Konzerta programma šastahweja is 6 no nelaika Zimses tehwa harmonišetahm Latweeschu tautas dseefmahm un is 10 žitahm dseefmahm, komponetas no Mendelsfohn'a, Abt'a, Böllner'a, Eckert'a, Gungl'a un Preis'a.

Ari laizigā konzertā dseedataji un dseedatajas parahdija drošchibu un isweizibu dseedaschanā. Dseedats tika zaur zaurim tibri, špehzigi un patihkami. Lai gan šchini konzertā til dšiku eespaidu nedabujam, kā basnizā, tad tomehr pateesibu šalot, jaleezina, ka wispahrigi mantojam labu eespaidu. Ša

dseedaschanas šlana neparahdija schē šawu špehtu til leelā mehra, kā garigā konzertā, ta naw dseedataju waina, bet mellejama ahrigos apstahšos, ihpaschi estrades šlitta konstruzija akustikas šinā. Ja no kluhdahm šchini konzertā runajam, tad ir japeemin, ka šara-wihtu dseefma no Gungl'a zaur mišschanos balšu usdošchanā diwi reises tika eesahla. Tomehr schē kluhda wispahrigo labo eespaidu nemaf netrauzeja, jo pee atšahrtoschanas dseedataji parahdija, ka wihtschō dseefmu til pat pamatigi prata, kā žitas.

Pehz beigta konzerta wehl 10 kori dseedaja pa weenam. Kats koris dseedaja diwas dseefmas. Dseedaschana atrada pee publikas wispahrigu patišchamu, jo ari schahs dseefmas bija pamatigi eemahžitas. Godaalgas netika isdalitas, tapehz ari neturu par wajadšigu, peeminet, kureem koreem šewišchla nahšos. Kad wiht 10 kori bija dseedajušchi, tad aplūša swehtku dseefmu šlanas bet swehtku dalibneeki palika wehl wairaf nela štundu omuligā fadsihwe swehtku weetā. Žauneki un jaunawas pawadija scho brihdi ar danzoschamu, weze pee alus lausa.

Preeksch atpakaļdošchanahs us pilšehtu, Walmeeras mahzitajs, Neulanda kungs, tureja runu, kura wihtsch šchos swehtkus šalibšinaja ar škaištu wainagu, ko wiht tee, kas winus weizinajuschi, wijušchi. Ar širšnigeem wahrdeem runatajs pateiza dseedatajeem un dseedatajam un wišeem swehtku dalibneekeem.

Krehtšlai metotees dseedataji un publika gahja tahdā pašchā kopigā wilzeenā ar muhtu us pilšehtu atpakat. Wilzeens atšahjahs preeksch Walmeeras beedribas nama. Schē komitejas rakstu wedejs, Schwedes kgs, atwadijahs garakā runā no dseedatajeem un swehtku dalibneekeem. Runatajs ašrahdija us to, žil leels šwars dseedaschanai pee tautas isglibtibas, un atgahdinaja, ka muhtu peenahšums tapehz ir: wihts tos wihtus, kas dseedaschamu muhtu šarpā kopušchi un isglibtojuschi, zeenit un labā peeminā paturet. Wisleelakais dseedaschanas kopejs un weizinatajs Widsemē bijis Zimses tehws. Wina nopelni lai dšihwojot muhtu pateizigā atminā us wišeem laikem! Walmeeras pilšehtai pateizis, runatajs isšauza tai augstu laimi. Weesu wahrda Umurgas draudšes školotajs, Wituma kgs, pateiza wehl beidsot Walmeerešcheem par dseedataju laipnu usnemšchamu. Ar šehru atwadischanas dseefmu, kuru dseedaja Walmeeras jautkis koris, swehtki beidsahs. Daschi dseedataji un publika tuhli isšchihrahš, bet ari laba dāta dseedataju palika wehl wairaf štundas kopā Walmeeras beedribā.

Beidsot turu par šawu peenahktumu šinot, ka eenahšums no abeem konzerteem istaišija 1022 rublu un 84 kapeikas. Swehtku isrihtošchana mahšaja 387 rbl. Tā tad atlika kā škaidrs eenehmums 635 rbl. un 86 kap. Weenu pušē no škaidra eenehmuma dabuja Walmeeras kurlmehno škola, otra puše tika atwehleta Zimses tehwa monumentam par labu.

Lai šchee swehtki, no kureem esmu to pahrelezinaschanos dabujis, ka wiht wišeem bespartejisheem swehtku weeseem paliks labā peeminā, ari no šawas pušes pee tam pašlibšetu, ka muhtu mihtā Widsemē ari jo projam 4-balšiga dseedaschana tiku kopta un weizinata.

Muhfu walodas gabjeens sadshwē.
(Statees Nr. 23.)

Uf Glūki simejotees, mahzitajs Bierhuff fāfa fawā rakstā „der Sprachforscher als Kritiker der Bibelübersetzung“ Latweeschu draugu beedribas rakstu kraujums: „Fischers un Glūkis pehz manahm domahm pee kreet-nalajeem un swarigalajeem wihreem muhsu prowintschu wehsture peeskaitami; ja, mehs tā isturamees tā besprahschi, jeb pawisam nezeenigi, negahdadami par to, ka katris Latweetis winu wahrdus preeksch wezā Stendera, jeb wismasaf winam blafam godbihjigi peemin. Ernsts Glūkis, wihrs, kam Latweeschu waloda, sweschneeze buhdama, pirms bija ja-eemahzajs bes gramatikas, bes leksikona, ar ne-iglightotu wehrgu tautas zilti tikai apejotees, — winsch wed galā Latweeschu bihbeles tulkojumu, ar weena drauga palihgu, kuream tahdas paschas greutibas bija pahwaramas; wina tulkojums ir tahds, kas bihbeles Gbreeschu garā pilnigi ee-ceedams un preeksch ihpafchi ebriskahm domahm tahdus pat latwiskus teikumus atrasdams, gaischi leezina, ka tulkojamais darbs kluwis flaidri faprafts; winsch dauds, dauds weetas fw. rakstu domas usminedams atrod preeksch winahm latwiskus wahrdus, pat labaki neta Luters wahziskus teikumus; ja, pateesi, winsch Latweeschu walodu dauds kahrtahm apbagatodams pazet winu tā fākot pahri pa weh-rdsibu.“ Til tahlu mahzitajs Bierhuffs.

Par Glūki runadams Kundsinnu Kahrlis fāfa:

„Das wihrs, kura dsihwi un nopelnus, tiklab preeksch Latweeschu tautas, tā ari wifas paschas Kreewu wafstis lai ar usmanu ap-luhlojam, ir nelaika Mulfnes mahzitajs, prahwests Ernsts Glūkis, fawā sinā ari par „Latweeschu Luteru“ fāuzams. Gan buhsim par Glūki kahdreif dsirdejuschi, tomehr wina dsili puhlini mums wehl par dauds fekli pasihstami. Kam kahrojajs sinat, to winsch til brihmun dauds preeksch mums fāpelnijees, tam waram ihfi atbildet: Glūkis mums Latweescheem pirmis muhsu walodu godā zehlis, winas dsilu dsihwu spehlu israhdidams. Mehms zilwels sinams nelaimigs, bet mehma tauta wehl nelaimigaka; tautai bes fawas walodas ja-eet bojā, t. i. nespehj ilgati se-wischka tauta buhdama pastahwet; tadeht ir tautas waloda tautas dsihwiba.“ Til tahlu Kundsinnu Kahrlis.

To atradam par wajadfigu fāzit par Latweeschu bihbeles tulku un tulkojumu, lai peerahditum, ka sinam Glūka nopelnus godā un zeenā turet un ka wehlamees, lai ari Mahjas Weesa lasitaji to paschu daritu. Glūkis ari teescham tos winam issazitos Bierhuffa un Kundsina flawas wahrdus pilnigi pelnijas, kad eewehrojam Latweeschu rakstibu un walodu grahmatās, kas bija kaudis isnahlfuschas, pirms Glūka bihbeles tulkojums; bet waj schis Glūka tulkojums wispahrigi bijis derigs Latweeschu walodas attihstijumam, tas ir zits jautajums.

(Zurpmal wehl.)

Peens un sweests.

Daschada bariba, daschads peens un sweests.

Schai sinā walda daschadaschadas domas, kuras Dr. Fleischmans fālahrtojis ihpafchā gavalā rakstā „Das Mollereiwesen.“ Tomehr winsch aifrahda uf to, ka daschas domas gan

it pareisas, bet daschas wehl nebuht ne-efot nodibinatas.

1) Sahle un feens. No wisfmalakahs Alpu kalnu sahles rodahs wiswairat un wisfulabalais sweests. Pehz tam nahf ahbolinsch un labs plawu feens. No flakta feena peens un sweests dabon nepatihlamu garschu.

2) Salmi. No sirnajeem jeb sirnu fāmeem leezina, ka tee peena raschai wispahrigā sinā launi: no meeschu fāmeem sweests dabonot ruhktu garschu, ja ar teem stipri gowis barojot.

3) Kartupeki. Wahriti jeb futinati kartupeki ir derigali preeksch barojameem lopeem, newahriti atkal preeksch peena lopeem. Tomehr teem japeemaisa arweenu kahda puse efektu, zitadi no teem sweests topot zeets un negahrds.

4) Topinamburi jadod gowim ar sinu un tikai sinamā mehrā, ja negribam, ka zaur teem sweests fāamaitatos; tee jafajauz arweenu ar zitu baribu kopā.

5) Rahzeni un beetes. Rahzeni un beetes wairojot un pahrlabojot peenu un sweestu, bet no teem japeejauz tikai kahda astotā jeb desmitā dala pee zitas baribas. Ja no schis baribas dod wairat, tad sweests dabon nepatihlamu, ruhktu garschu. Jffaluschus rahzenus un beetes war wislabaf isleetat, kad tos eepreeksch barofchanas eeflahbē.

6) Skroteta bariba. No skroteteem kweescheem un meeschcheem sweests ir puslihds zeets, no skroteteem sirneem un wihkeem ihsti zeets; skrotetas ausas rada mihktu sweestu. Skrotetu sirnu un wihku newar dauds dot, zitadi sweests top flakts. Bet sirni pawairo stipri ween peenu, kamehr wihki turpretim peena raschas sinā naw nebuht teizami. Skrotetas pupas naw peena sinā ne eeteizamas neds nosmahdejamās.

7) Kljas. No kweeschu kljahm top mihksts sweests.

8) Glas rāufchi. No linschflu rāufcheem rodahs puslihds zeets, no rapfchu rāufcheem mihksts sweests. Dauds etas rāufchu newajaga dot lopeem. Rapfchu rāufchi jadod tikai fāusi, jo kad tos mehrze uhdeni, tad attihstahs flarba eta, kas fāamaitā peenu un sweestu.

9) Cesala dihgiti ir, ja tos masā mehrā dod, peena sinā laba bariba, jo tee pawairo peenu un pataifa to treknaku.

10) Mus drabinas ir laba peena bariba, ja no tahm gowim nedod pahraf dauds.

11) Brahga. Ja gowim dod pahraf dauds brahgas, tad peens top schkists un sweests flakts. Pehdejais ir mihksts un top ahtri ruhkts. Sargajees no pahraf karstas brahgas doschanas lopeem.

12) Stehrketu fabrikazijas atlikumi naw ne teizama peena bariba, neds ari laba sweesta sinā.

13) Skahba bariba. Geslahbeta fāfa bariba, eeflahbeti fāfku stahdi (kartupeki, beetes, rahzeni) un winu lapas ir peena sinā eeteizama bariba, ja ta naw fāamaitata un ja no tahs nedod pahraf dauds. Ar ihpafchu apdomu jabaro ar eeflahbetahm beeschu un rahzenu lapahm, tapehz ka tajās ir dauds fāfku, no kurehm gowis dabohn zaureschannu. (B. S.)

Sihki notikumi is Rigas.

Sihkonis. Birmd. wafarā, p. 6, Peterburgas ahripilsehtas 4. kwartali mafajā Daugawā, Mangatu muifchas semneeka Sihmana Strasdina 7 gadus wezais dehls Reinholds, spehledamees par tur gulofschahm brufahm, paklupa un eekrita no tahm upē. Pehz stundas laika winu atrada un iswilka, bet — jaw nedsihwu. — Pilsehtas ahrits Panina lungs apflatijs flihloni un uf wina apleezibas, ka sehns wairs naw atdsihwinajams, lihki nobewa wezakeem preeksch apgabachanas.

Sahdsibas. Nakti no 15. uf 16. juniju muifcheles ihpafschneekam Geidotam, pee Peterburgas schofejas, zaur eelaufchanos isfajats: 12 gadus wezs firgs, bruhnas krahsas, ar lauku peeri un baltu spalwu pee labās pakalkahjas wehsicha, darwoti darbarati dselss afim, Kreewu aifjuhgs, fāfch lofs, fārlanu drehbi eekanteta fedulka, un silu drehbi pahrwiktis kamanu kifens, tā ari turpat dsihwojofscham Mikelim Brandt'am: Kreewu aifjuhgs, 20 tukfchi kartupeku maisi un 1 rotas fahgits. Sagli lihds schim wehl naw usdabuti. — Landrahts v. Grots, kas dsihwo Basnizas eelā Nr. 3, darija sinamu, ka nakti no 13. uf 14. juniju, winam pafscham lihds ar familiju atronotees juhrmalē, pa wateju logu winam issagta daschada behrnu wefcha 200 rubl. wehrtibā. Naktisfauzejs Jgnatijš Woronius Nr. 54 bija pamanijis kahdu tehwinu ko nefam un dsinees tam pafal; bet tas nometis nastu un aifbehdsis. Nastā atradahs landrahtam nosagtas leetas.

(Sahdsiba.) 19. junijā, ap pulksten 6 rihtā, Aleksandra eelā Nr. 50, diwi pasihstami jagti, faldata dehls Jakobs Boruka un wifas teesibas fāudejufchais un polizijas usraudfiba stahwofchais Jakobs Kliselews, pa logu eefahpa fāhtabfkapitana Leontjewa dsihwofli un daschadas leetas raudfija nosagt. Bet tanī brihdi, kad tahs meta laukā, tika pamaniti un apzeetinati.

Randas-papihru zena.

Rigā, 1. junijā 1883.

P a p i r i		malf. prafija	
Rusimperts	8,37	8,39	
5% bankfietu 1. isfaldums	96 ³ / ₄	96 ³ / ₄	
5% „4.	93 ³ / ₄	94	
5% instr. 5. aifnehmums	94	—	
Austruma aifnehmums no 1877. gada	92	92 ¹ / ₂	
1. 5% Kreewu prem aifnehmums	221 ¹ / ₂	222 ¹ / ₂	
2.	211 ¹ / ₂	212 ³ / ₄	
Rib. „Wolog. dselssjela obl. 2. aifnehmums	137	—	
5% konfol. 1871. gada aifnehmums	—	—	
Drefas pilf. hipotetu bankas 5 ¹ / ₂ % obligazijas	—	—	
Kreewu sem. kred. 5% liblu-ahm.	137 ³ / ₄	137 ³ / ₄	
Gharkowas semst. 6% liblu-sihmes	93 ³ / ₄	92 ³ / ₄	
Rigas-Dinaburgas dselssjela ahzijas	147 ³ / ₄	—	
Dinaburgas-Witebstas dselssjela ahzijas	162	162 ¹ / ₂	
Warschawas-Teresp. dselssjela ahzijas	132	—	

Tirgus sinas.

M a f f ā p a r	pudra		puda		poda		muzu	
	tbl.	kap.	tbl.	kap.	tbl.	kap.	tbl.	kap.
Rudsu	—	—	1	03	—	—	—	—
Meeschu	—	—	—	97	—	—	—	—
Rusu	—	—	—	82	—	—	—	—
Linschflas	—	—	—	—	—	—	—	—
Kartupeku	1	60	—	—	—	—	—	—
Sweesta	—	—	—	6	—	—	—	—
Labu silku	—	—	—	—	—	—	23	—
Prafu silku	—	—	—	—	—	—	12	—
Pupjas fāfils	—	—	—	55	—	—	—	—
Smallas fāfils	—	—	—	50	—	—	—	—
Stangu dselss	—	—	2	20	—	—	—	—
Keipu dselss	—	—	2	40	—	—	—	—
Lapu tabaku	—	—	—	—	—	—	—	—

Lihdi 22. jun. atnahlfchi 788 lugi, aifgahlfchi 759 lugi.

Abfildofchais redaktors: Ernst Plates.

